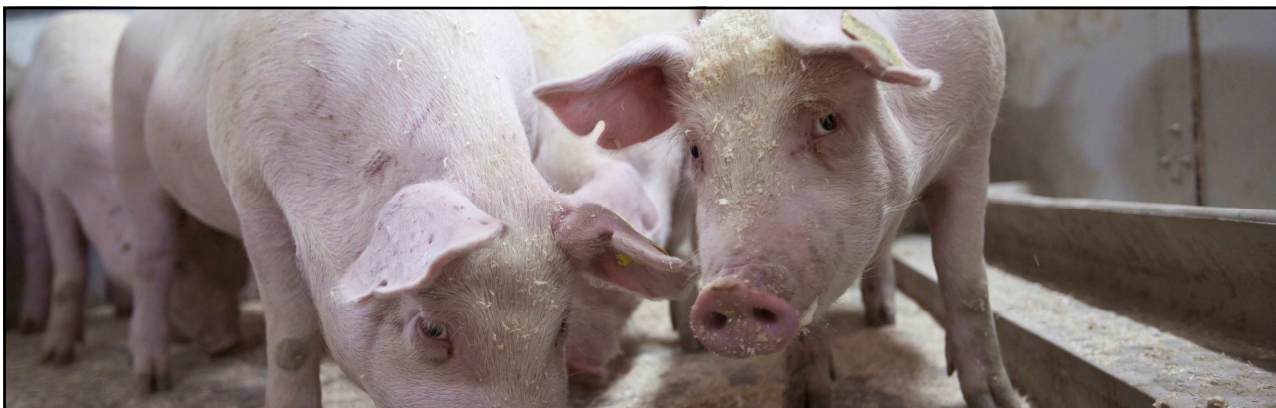

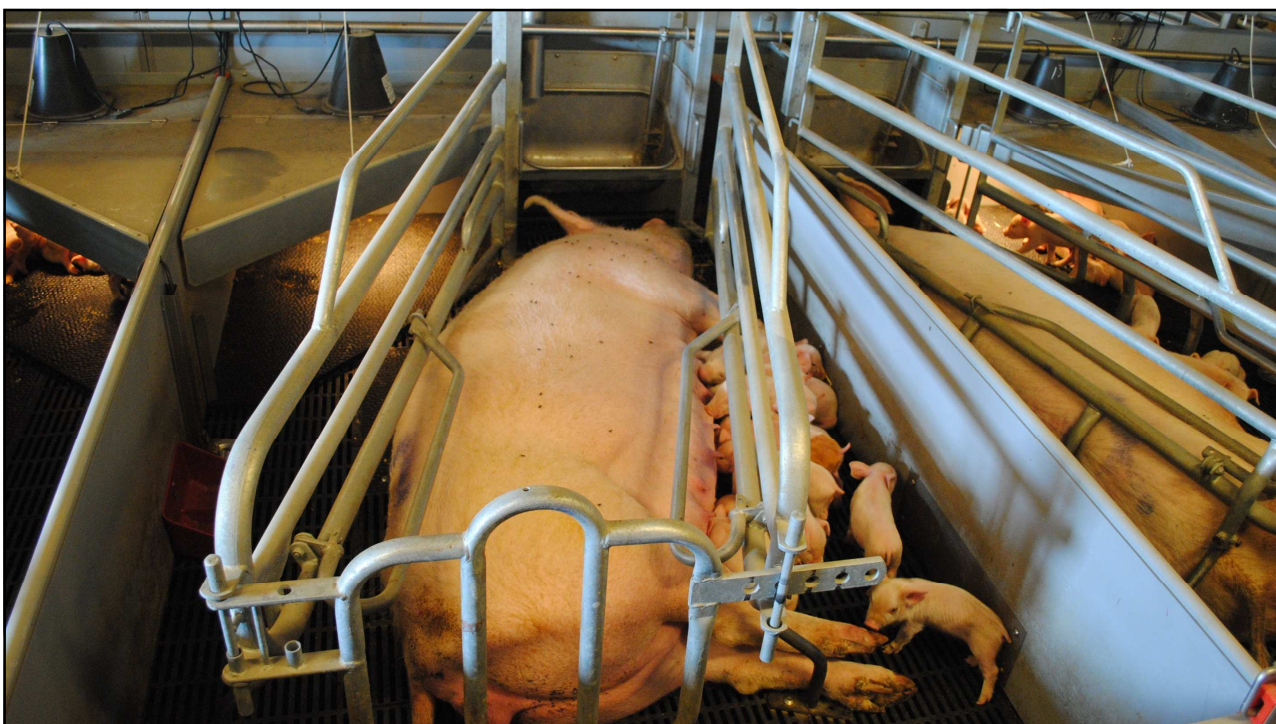
NYHEDER OMKRING FODRING TIL SØER OG POLTE

Thomas Sønderby Bruun, specialkonsulent, HusdyrInnovation

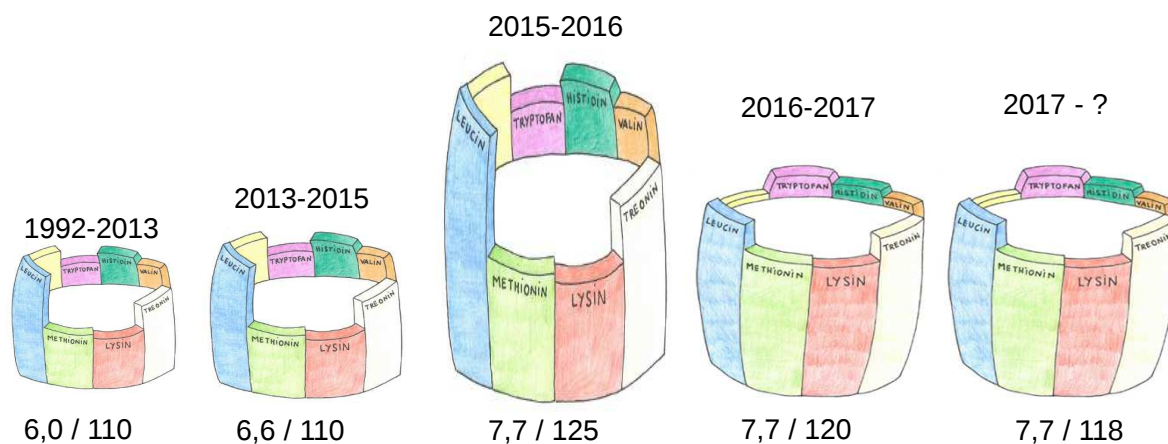
Fodermøde LandboNord

Brønderslev

2. maj 2018

EN KORT VANDRING GENNEM NORMERNE TIL DIEGIVENDE SØER

3

NY NORM TIL DIEGIVENDE SØER INDFØRT I OKTOBER 2017

	Norm (g ford. pr. FEso)	Ændring
Lysin	7,7	⇒
Methionin	2,4	↓
Methionin + cystin	4,5	↓
Treonin	5,0	⇒
Tryptofan	1,54	⇒
Leucin	8,3	↓
Histidin	2,8	↓
Valin	5,3	↓
Protein	118	↓

4

ØKONOMISKE KONSEKVENSER AF NY NORM

BESPARELSE I KR. PR. 100 FEso

Blanding	2015 norm	2016 anbefaling	2017 norm
60% byg	-	-2,77	-3,86
40% byg	-	-2,99	-4,01
20% byg	-	-3	-4,02
20% byg + 8% solsikke	-	-2,34	-3,44

I alle blandinger er alle aminosyrenormer overholdt.

Alle recepter er optimeret med hvede, afskallet sojaskrå og vegetabilsk fedt samt mineralsk foderblanding som øvrige råvarer.

5-årspriser (1/10-12 til 30/9-17 anvendt – dog 1-års pris for frit valin)

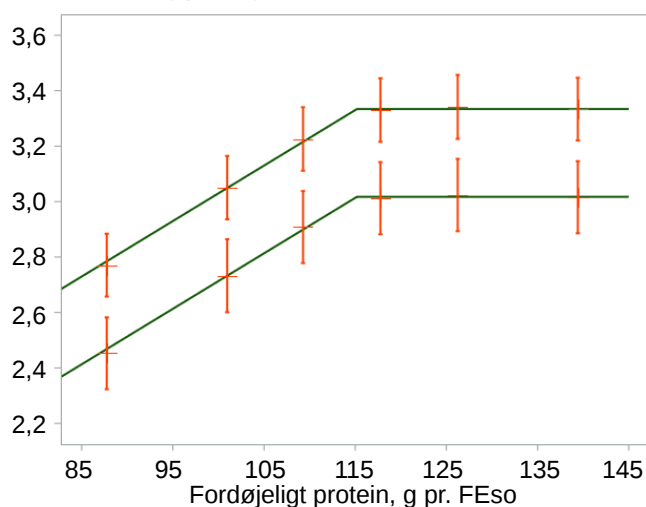
5

GENNEMSNITLIG DAGLIG KULDTILVÆKST

I SENESTE NORMFORSØG

Kuldtilvækst, kg pr. dag

Knæpunkt og plateau:

- 115 g fordøjeligt protein pr. FEso
- 1. kuldssøer: 3,0 kg pr. dag
- 2.-5. kuldssøer: 3,3 kg pr. dag

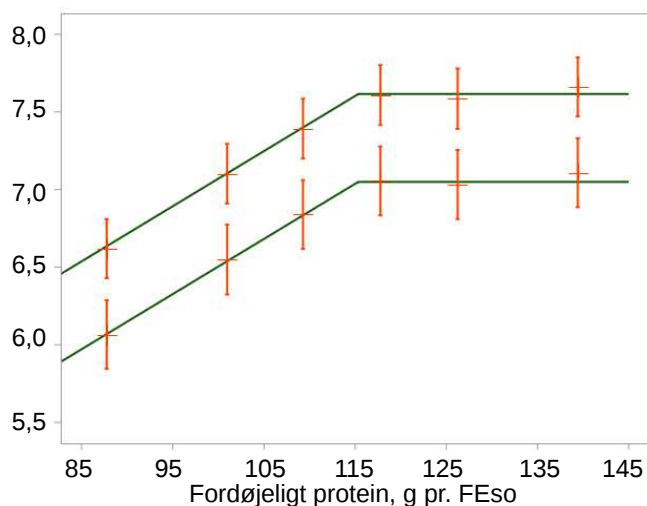
6

Kilde: Højgaard og Bruun, 2017 (Meddelelse nr. 1118)

FRAVÆNNINGSVÆGT PR. GRIS I SENESTE NORMFORSØG

Fravænningsvægt pr. gris, kg

Knæpunkt og plateau:

- 115 g fordøjeligt protein pr. FEso
- 1. kuldssøer: 7,1 kg
- 2.-5. kuldssøer: 7,7 kg

7 Kilde: Højgaard og Bruun, 2017 (Meddelelse nr. 1118)

HVORDAN SKAL DEN VIDEN BRUGES TIL SAMMENSÆTNING AF FODERET

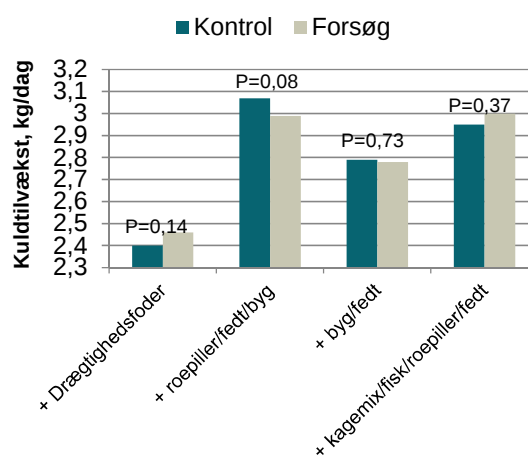
- Overhold normer for alle aminosyrer
  - Der er (stort set) ikke sikkerhedsmargin på aminosyrerne mere
- Kend råvarernes indhold af protein og aminosyrer
  - Analysér dit korn for minimum protein
  - Ret recepter ved afvigende sojaskråg
- Ved vådfodring
  - Vær opmærksom på at lysin og treonin kan forsvinde
  - Ved færdigfoder - køb en specialblanding

8

FASEFODRING ELLER TO-KOMPONENT FODRING ER DET NU OGSÅ NØDVENDIGT?

- Afprøvning af fortyndinger gennemført med > 1300 kuld
  - Forskellige fortyndinger af diefoderet fra indsættelse til 3 dage efter faring
  - 1 FEso af kontrolfoderet er i alle tilfælde udskiftet
- Ingen effekt på
  - Diarré
  - Tab af rygspæk
  - Tendens til straf for højtydende besætninger

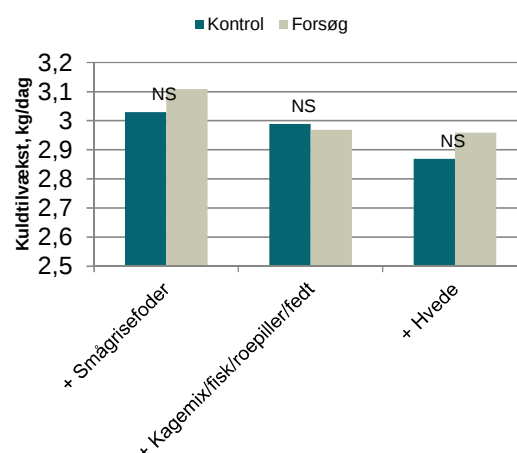

9 Kilde: Sørensen og Krogsdahl, 2017 (Meddelelse nr. 1114)

TOKOMPONENT FODRING PÅ STALDGANGEN SKAL SØERNE HAVE ANDET END DIEGIVNINGSFODER?

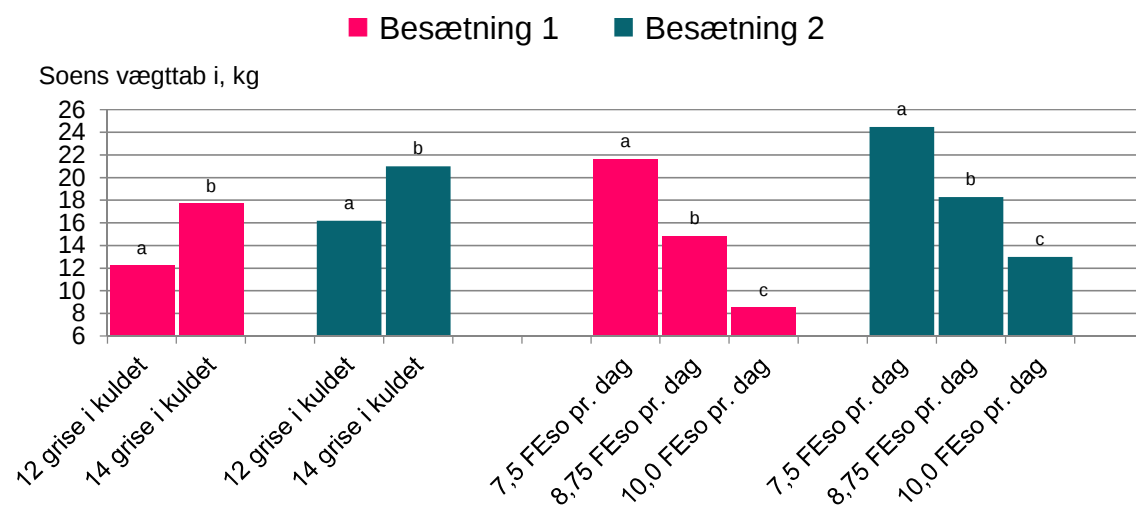
- To-komponent fodring
  - +1 FEso foder fra 2 dage før faring til 8 dage efter faring
- Tre behandlinger
  - Smågrisefoder
  - Kagemix/fiskemel/roepiller
  - Forålet hvede
  - (Kontrol = diegivningsfoder)

10 Kilde: Sørensen og Krogsdahl, 2017 (Erfaring. nr. 1715)

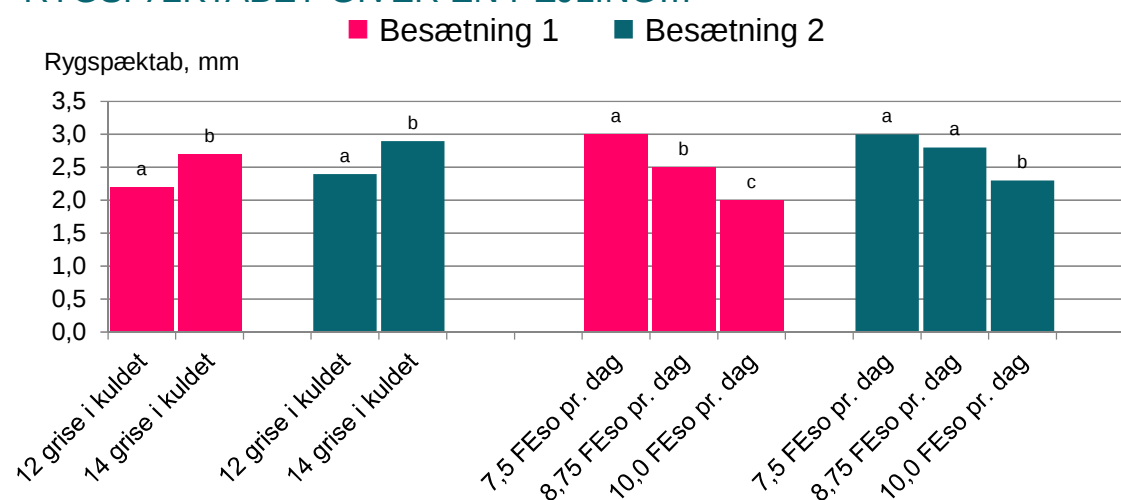
HVAD SKAL FODERSTYRKEN TAGE HØJDE FOR? EN AFPRØVNING DESIGNET TIL FORMÅLET

11 Kilde: Bruun et al. (2017): http://svineproduktion.dk/publikationer/kilder/lu_medd/2017/1118

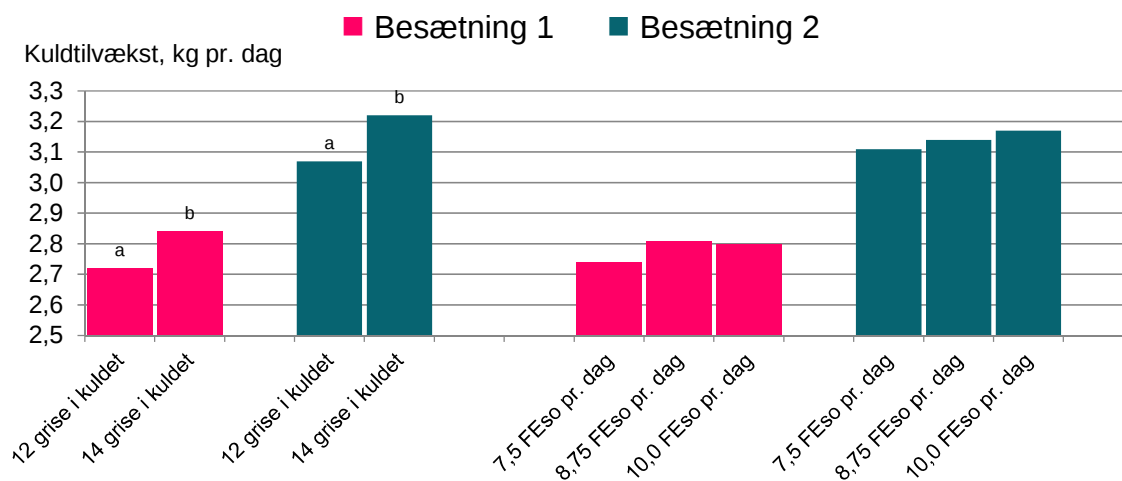
HVAD SKAL FODERSTYRKEN TAGE HØJDE FOR? RYGSPÆKTABET GIVER EN PEJLING...

12 Kilde: Bruun et al. (2017): http://svineproduktion.dk/publikationer/kilder/lu_medd/2017/1118

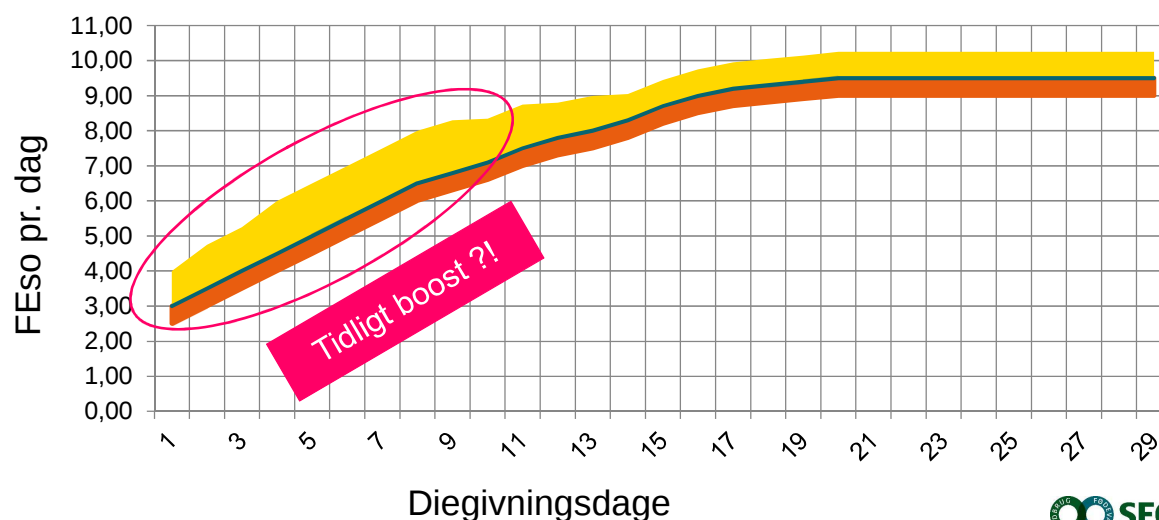
KAN MAN FODRE SIG TIL HØJERE KULDTILVÆKST? IKKE STATISTISK SIKKERT I DENNE AFPRØVNING...

13 Kilde: Bruun et al. (2017): http://svineproduktion.dk/publikationer/kilder/lu_medd/2017/1118

UDFORDRINGEN ER AT TILPASSE TIL KULDTILVÆKST FX 3,2 KG KULDTILVÆKST PR. DIEGIVNINGSDAG

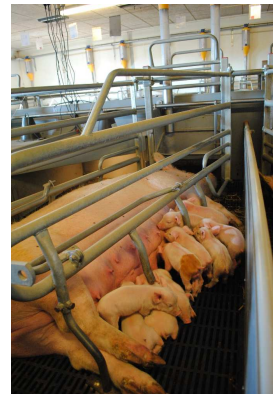

14

STØRRE FOKUS PÅ AT FODRE KORREKT END PÅ SAMMENSÆTNINGEN AF FODERET

- Fasefodring omkring faring er mindre relevant 😊
- Det er ikke +/-5% hvede der afgør om I får succes
  - Den daglige forsyning er summen af indhold × mængde
  - Gå efter en fornuftig sammensat blanding
  - Fibre fra roepiller (fx 1,5-2,0% + havre (4-5%)) er et godt bud sammen med byg og hvede
- Sæt fokus på foderkurvens krumning
  - Overvej at forsøge med mere aggressiv foderkurve dag 0-8 😊
  - Afprøvning der undersøger effekten er i gang – men forsøj peger ⬆

15

LIDT OM MAVESÅR

CASE: BESÆTNING VÆLTER MED MAVESÅR

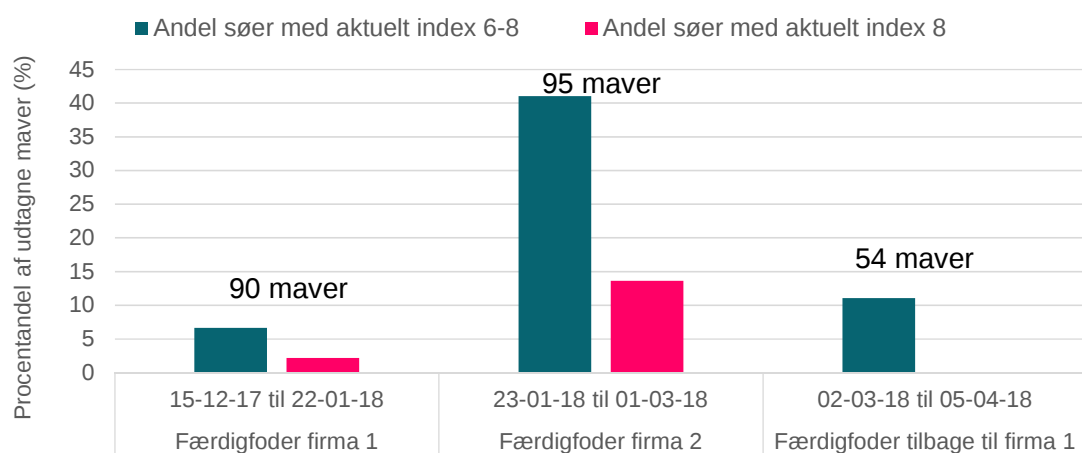
- Stort afprøvningsbesætning med >36,5 fravænnede grise pr. årssø
- Skiftede i januar foderleverandør
  - For år tilbage store problemer med mavesår i besætningen
  - Derfor krav til den begge leverandører (50 % af foderpartiklerne ≥ 1 mm)
- Oplevelser sammenfaldende med skifte af foderstoffirma
  - Skummende søer i drægtighedsstalden
- Brat ændring i USK-resultaterne fra uge til uge
  - Flere tiltag fra foderstoffirmaet over nogle uger
  - Midlertidigt skifte tilbage til tidligere foderstoffirma af hensyn til besætnings sundheden
- Ekstraordinært vådsigtning af diegivningsfoderet

17

USK-RESULTATER

FØR, UNDER OG EFTER SKIFTE AF LEVERANDØR

18

KONKLUSION VEDRØRENDE CASE RET GOD ÅRSAGSSAMMENHÆNG

- Sjældent set så klar en sammenhæng
  - Visuel ændring af adfærd
  - Kvantitativ ændring af formalingsgrad
  - Brat ændring i USK
- En opfordring til at få lavet USK hos mindst 20 udsættersøer
  - Mere end 3 søer med aktuelt index >6 😞
  - Stil krav til leverandører af færdigfoder og kontrollér
  - Som hjemmeblander peger tre fingre mod dig selv og din Bygholmsigte

19

VORES ØNSKESEDEL TIL POLTEN

Ved løbning

- Alder på 230-250 dage
- Vægt 135-155 kg
- Mindst 12 mm rygspæk i P2
- 2. brunst (+1 totalfødt pr. kuld)

21

DESIGN AF POLTE I PRAKSIS

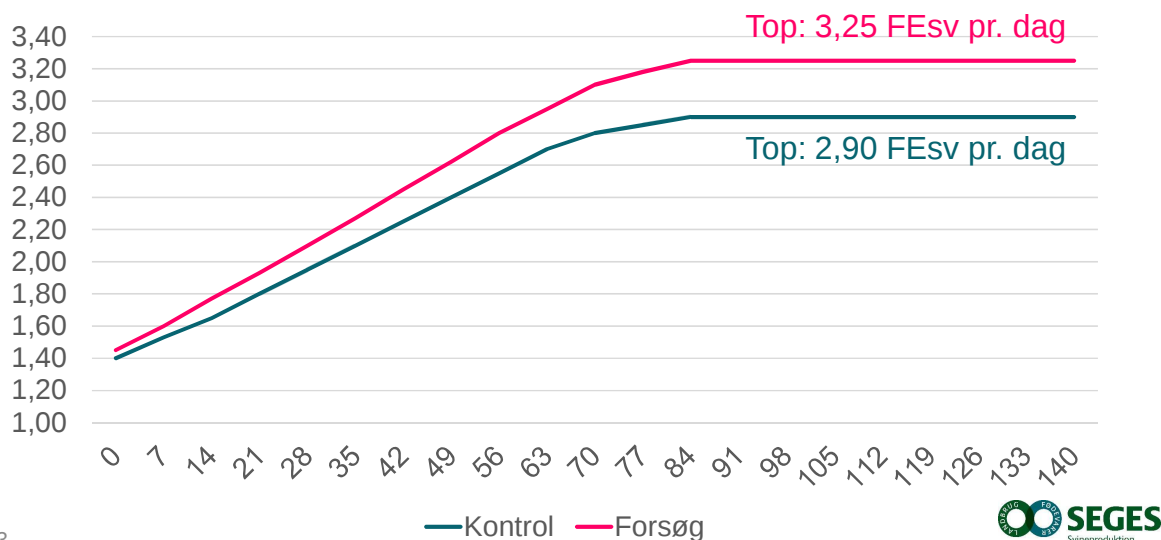
HVOR MEGET KAN VI FORME I EN BESÆTNING?

- Hvad betyder flere stifæller for variation?
- Igangværende afprøvning skal klarlægge
  - Betydning af opvækst for kuldstørrelse, mælkeydelse og andel der løbes til andet kuld (simpel holdbarhed)
- To grupper af polte i en karantænestald og efterfølgende to sohold
  - Eneste forskel er to forskellige foderkurver – samme foder
  - Forventede vægtforskel ved udtagning af karantænestald er > 10 kg og >1 mm rygspæk

22

FODERKURVER ANVENDT

SÅ LANGT ER VI NÅET...

FORELØBIGE RESULTATER

	Lav foderkurve	Høj foderkurve
Antal polte udtaget fra karantæne (stk.)		
Alder ved indsættelse (dage)		
Vægt ved indsættelse (dage)		
Alder ved udtagning (dage)		
Vægt ved udtagning (kg)		
Rygspæk ved udtagning (mm)		

24

SÅ LANGT ER VI NÅET...

ABSOLUT FORELØBIGE RESULTATER FRA BESÆTNING 1

	Lav foderkurve	Høj foderkurve
Antal inseminerede polte (stk.)		
Alder ved inseminering (dage)		
Vægt ved inseminering (kg)		
Rygspæk ved inseminering (mm)		

Denne besætning anvender Altresyn + orne stimulering for første brunst samt ved løbning

25

SÅ LANGT ER VI NÅET...

ABSOLUT FORELØBIGE RESULTATER FRA BESÆTNING 2

	Lav foderkurve	Høj foderkurve
Antal inseminerede polte (stk.)		
Alder ved inseminering (dage)		
Vægt ved inseminering (kg)		
Rygspæk ved inseminering (mm)		

Denne besætning anvender orne stimulering for første brunst samt ved løbning

26

FLUSHING AF POLTE FØR LØBNING

Flushing = øge energitildelingen i en periode før løbning

Flushing påvirker poltens hormoner

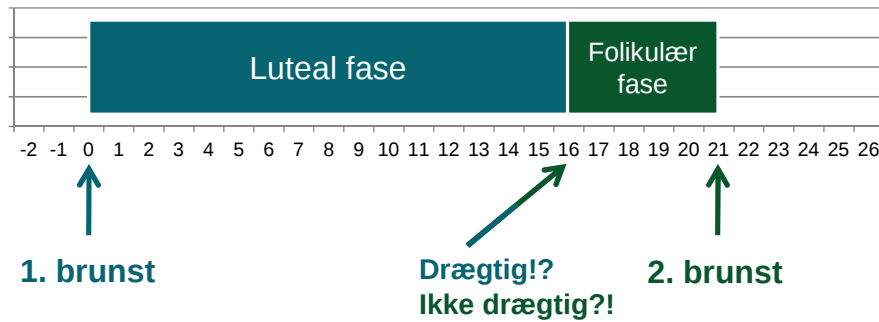
- Ægmodning
- Antal løsne æg
- Anbefalingen er at flushe 2 uger før løbning med 3,5 FEso/dag

Mange flushingforsøg i litteraturen

- Mere foder virker: **JA** (og alt tyder på at det er en ren energieffekt)
- Hvor længe: ?
- Hvornår: ?

POLTENS REPRODUKTIONSCYKLUS

29

POLTENS REPRODUKTIONSCYKLUS

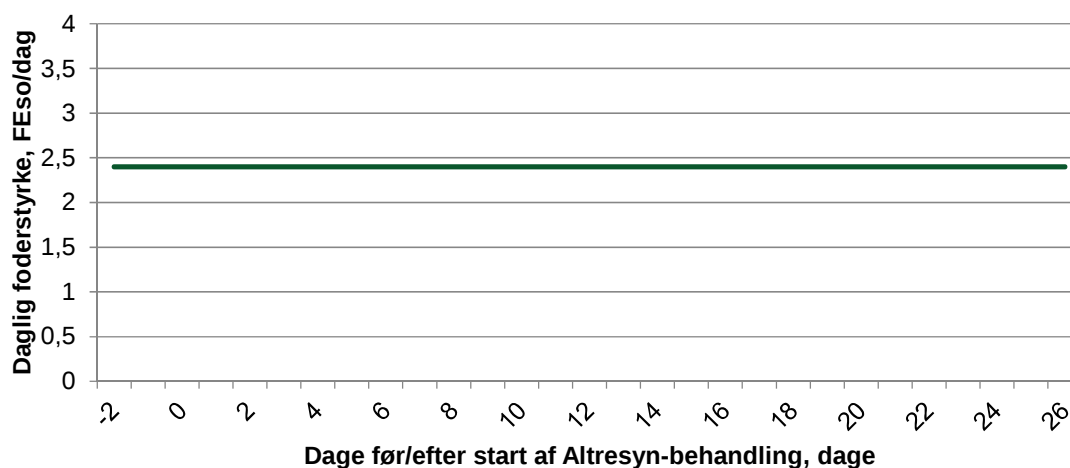

30

INGEN FLUSHING

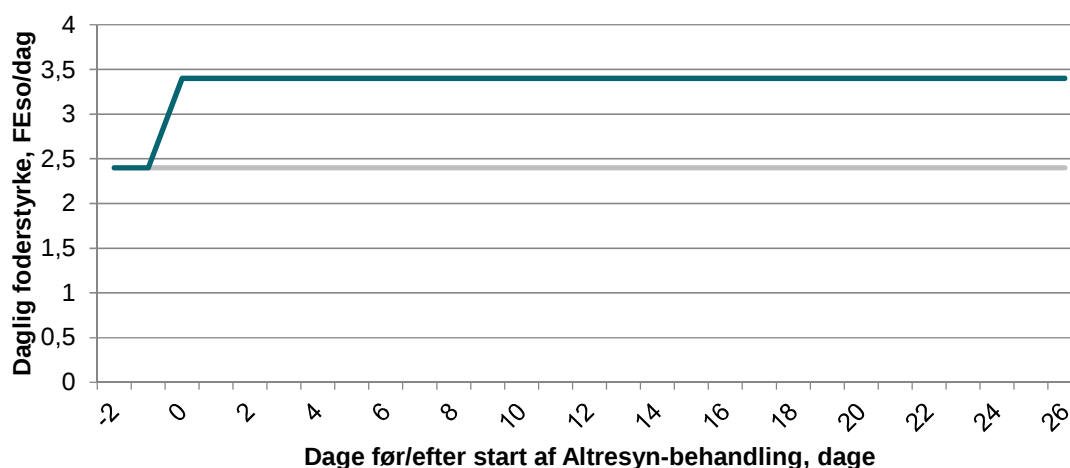
MEN ALLIGEVEL FODRING VÆSENTLIGT OVER VEDLIGEHOLD

31

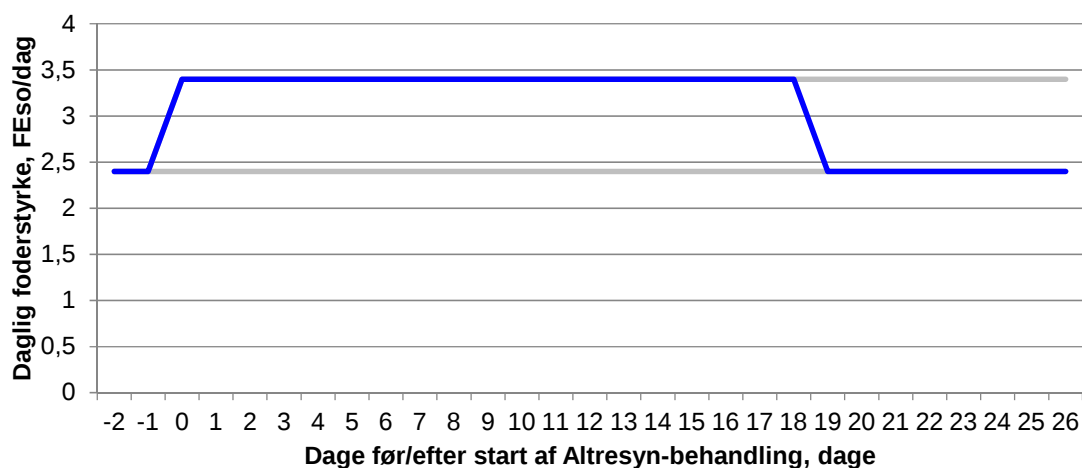
FLUSHING LUTEAL FASE + FOLIKULÆR FASE

32

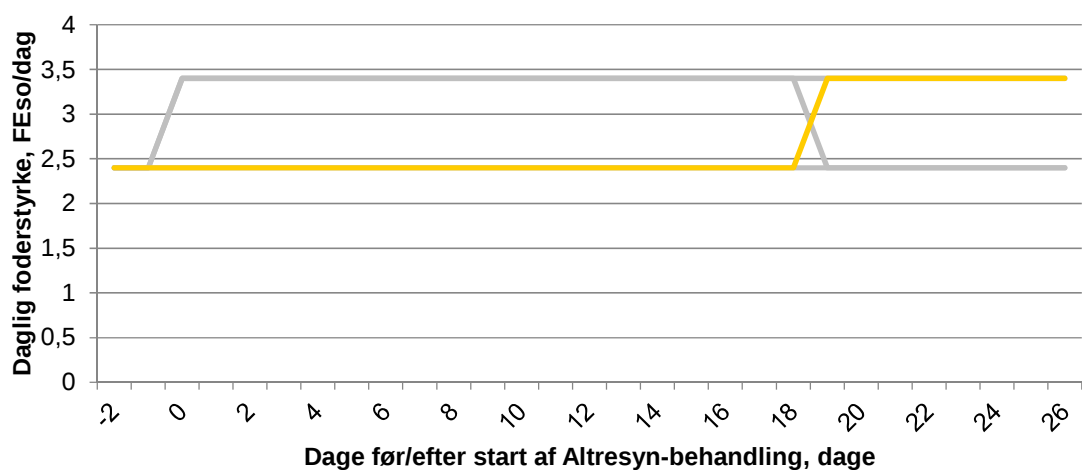
FLUSHING KUN LUTEAL FASE

33

FLUSHING KUN FOLIKULÆR FASE

34

RESULTATER FRA POLTELØBEAFDELINGEN

FORELØBIGE RESULTATER

Flushing periode	Ingen (0 dage)	Luteal + folikulær fase (23 dage)	Luteal fase (18 dage)	Follikulær fase (5 dage)
Antal polte, stk.				
Vægt ved indgang, kg				
Rygspæk ved indgang, mm				
Alder ved løbning, dage				
Rygspæk ved løbning, mm				
Rygspæk ændring fra indsættelse til løbning, mm				

35

ES
ion

RESULTATER FRA POLTELØBEAFDELINGEN

FORELØBIGE RESULTATER

Flushing periode	Ingen (0 dage)	Luteal + folikulær fase (23 dage)	Luteal fase (18 dage)	Follikulær fase (5 dage)
Antal polte, stk.				
Vægt ved indgang, kg				
Rygspæk ved indgang, mm				
Alder ved løbning, dage				
Rygspæk ved løbning, mm				
Rygspæk ændring fra indsættelse til løbning, mm				

36

ES
ion

Jævn god mulighed for at justere huld
Med flushing i "sidste øjeblik"

EFFEKT AF FLUSHING PÅ TOTALFØDTE

FORELØBIGE RESULTATER

Gruppe	1	2	3	4
Antal faringer, stk.				
Totalfødte pr. kuld, stk.				
Heraf dødfødte, stk.				

Afventer statistiske analyser...

37

HVAD SKAL I SÅ GØRE I STALDEN

NOGLE TANKER AT TAGE MED HJEM

Tænk i forhold der kan reducere spredning:

- Mere ensartede polte gør livet nemmere

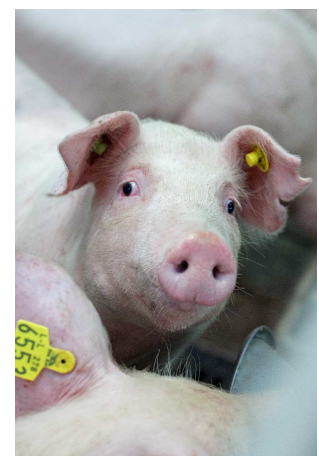
Staldsystemet:

- Belægningsgraden (polte vs. slagtesvin)
- Plads ved fodertruget eller på gulvet (>110 kg)

2-3 daglige fodringer

Kend tidspunktet for første brunst

- Opsyn-opsyn-orne-opsyn-orne

38

SKAL POLTENE DELE FODER MED SØERNE?!

I GIVET FALD SVÆRT AT GIVE DEM OPTIMAL OPVÆKST

- Forsøgene viser samstemmende argumenter for
  - At skrue ned for foderets proteinindhold
  - At skrue (**moderat**) op for den daglige foderstyrke
  - Dermed favorisere aflejring af lidt mere rygspæk og lidt lavere tilvækst
- Forsøg viser også at har I jeres polte kær skal de fodres restriktivt
  - Ad libitum giver for mange maveforandringer

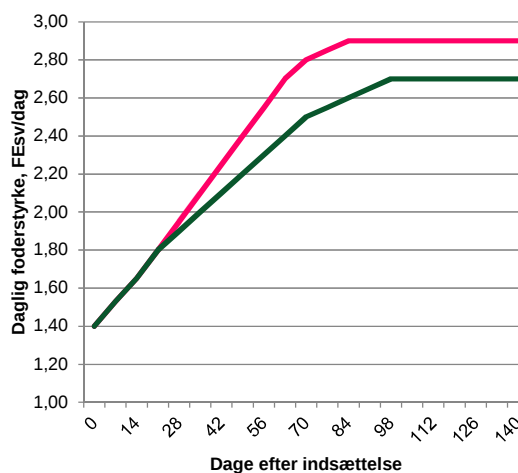
39

NY FODERKURVE TIL POLTE

ANBEFALING VED INDSÆTTELSE AF POLTE FRA 30 KG

Dag efter indsættelse	Foderstyrke (FEsv/dag)
0	1,40 (1,40)
7	1,53 (1,53)
14	1,65 (1,65)
21	1,80 (1,80)
28	1,95 (1,90)
35	2,10 (2,00)
42	2,25 (2,10)
49	2,40 (2,20)
56	2,55 (2,30)
63	2,70 (2,40)
70	2,80 (2,50)
77	2,85 (2,55)
≥84 (98)	2,90 (2,60)

40

KONSEKVENNS AF NY FODERKURVE

Forventninger til størrelse

- + 6 kg ved en alder på 30 uger (6,5 kg ved 33 uger)
- + 0,5 mm rygspæk ved en alder på 30 uger (skønnet)

Fordele ved øget foderkurve

- Færre adfærdsrelaterede udfordringer
- Færre polte med kritisk lav rygspæktykkelse
- Dyr mere egnet til løsdriftssystemer (størrelse + polstring)

Ulemper

- Lidt tungere polte ved løbning

41

BRUG EGNEDE BLANDINGER TIL POLTE OG OVERVEJ OM IKKE DE ER EN NY SILO VÆRD

Foderkurven er beregnet med udgangspunkt i en polteblanding

- 6,0 g fordøjeligt lysin pr. FEsv (evt. polte-løbeblanding)
- Moderat til lavt energiindhold i foderet (1,00-1,03 FEsv/kg)
- Andre blandinger kræver andre kurver
- Undgå blandinger med højt lysin-/proteinindhold da de giver for lidt rygspæk/for høj tilvækst (specielt efter 60-65 kg)
- Hvis der skiftes til drægtighedsfoder ved 100-110 kg kan vægten ved løbning reduceres med 3-5 kg og polten bliver federe (4,0 g ford. lysin pr. FEso)

42

UP TO DATE FODRING AF POLTE

MED ØNSKE OM LANGTIDSHOLDBARE SØER

Fodringen af polte kan i høj grad "designe" dem

- En fordel at designe dem lidt federe (↓ protein + ↑ foder)
- Spørgsmålet er om de også skal være lidt tungere (↑ foder)

Ny anbefalet foderkurve bør tages i brug

- Lidt tungere polte med lidt mere rygspæk 😊
- Forventning om at det gavner både kuldstørrelse og holdbarhed 😊

Brug egnet foder til polte i hele opvæksten

- De er **ikke** slagtesvin på noget tidspunkt 😊
- Sørg for at fodre polte **restriktivt** 😊 specielt efter 65 kg

43

